

Datum

2020-05-19

Vår referens

Birgitta Gisby

Projektledare

birgitta.gisby@malmö.se

Redovisning av rapport: Analys av metaller och biocider i sediment och blåmusslor i Malmös småbåtshamnar MN-2020-4210

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har under slutet av 2019 genomfört provtagningar på sediment och blåmusslor i Malmö kommuns småbåtshamnar. Undersökningen var en del i arbetet med Malmö som framtidens kuststad och dess huvudsakliga syfte var att få en uppfattning om hur belastade Malmö kommuns småbåtshamnar är med avseende på ämnen från båtottenfärger. Sammantaget uppvisar miljögiftsundersökningen en hög belastning av miljögifter kopplade till båtottenfärger. Enligt rapporten är halterna av tributyltenn (TBT) så pass höga att de troligen ger toxiska effekter på biologiska organismer.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner rapporten *Miljögiftsundersökning i Malmö kommuns småbåtshamnar*.
2. Miljönämnden uppdrar åt förvaltningen att beakta rapporten i sitt arbete med övervakning, tillsyn, miljöstrategiskt arbete och information.
3. Miljönämnden översänder rapporten för kännedom till tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden och Länsstyrelsen Skåne.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-05-19
- Bilaga 1 Rapport: Miljögiftsundersökning i Malmö kommuns småbåtshamnar

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-06-17

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Länsstyrelsen Skåne

Ärendet

Bakgrund

Provtagning av sediment och blåmusslor avseende tungmetaller och miljögifter har genomförts i fem småbåtshamnar. Hamnarna som undersökts är Limhamn, Turbinen, Lagunen, Klagshamn och Dockan. Småbåtshamnen i Limhamn undersöktes även i en undersökning 2018. Dockan är den småbåtshamn som är nyast. År 2003 lades 150 000 kubikmeter dansk sand i dockan och småbåtshamnen invigdes 2005. De ämnen som räknas som komponenter i båtbottnfärger är koppar, zink, tennorganiska föreningar (t ex tributyltenn) och irgarol. I undersökningen har dessa ämnen (förutom metaller) undersökts i sediment och i blåmussla.

Tennorganiska föreningar och Irgarol

Gränsvärdena för tributyltenn (TBT) i sediment och blåmussla överskreds på samtliga provtagna stationer undantaget referensstationen *Trindeln*.

I sedimenten var halterna TBT mycket höga i Klagshamn (station *Klagshamn mastkeran*), Limhamn (stationerna *BBT* och *C5*) och Lagunen (station *Lagunen mastkeran*). I övriga recipientstationer var det medelhög till hög halt. Vid referensstationen *Trindeln* fanns ingen detekterbar nivå vilket det gjorde vid referensstationen *Ribersborg*. Resultaten visar även att ett litet nytillskott av TBT har skett vid *Klagshamn mastkeran*, *Klagshamn inlopp* och *Turbinens inlopp* medan *BBT* och *Lagunen mastkeran* uppvisade ett stort nytillskott.

TBT är mycket giftigt och är förbjudet att användas på mindre båtar sedan 1989. Sedan 2008 skall alla båtskrov (oavsett storlek på båten) med tennhaltiga föreningar antingen vara förseglade eller borttagna på EU-nationers båtar. Enligt rapporten är det troligt att toxiska effekter på biologiska organismer kan förekomma på grund av de höga halterna av TBT. Speciellt gäller detta för den dokumenterade reproduktionsstörande effekten TBT har på snäckor. Anmärkningsvärt är att även den nyare småbåtshamnen Dockan, som invigdes 2005, uppvisar höga halter av TBT. Lagstiftningen för TBT ändrades 1989.

Irgarol detekterades i sedimenten på samtliga stationer undantaget på *Trindeln* och *Dockan inlopp*. Irgarol är förbjudet att användas i biocidfärg för båtar sedan 2011.

Höga halter av TBT i blåmussla uppmättes på samtliga stationer undantaget referensstationerna. Högst halt noterades på station Båtborsttvätten i Limhamn (*BBT*), *Lagunen mastkeran* och *Turbinen mitten*. Irgarol kunde inte detekteras i blåmussla.

Metaller

I sediment låg halterna av metallerna arsenik, kobolt, krom och nickel på en nivå som enligt rapporten kan betraktas som låga. God miljöstatus avseende kadmium uppfylldes på samtliga stationer, med undantaget för stationen *Klagshamns mastkeran*. Koppar och zink fanns i högst halter i sedimenten i de inre delarna av Klagshamn, Lagunens och Turbinens småbåtshamn samt i hela Limhamns småbåtshamn. Halten bly låg under EU:s gränsvärde för god status.

För blåmussla överskreds HELCOM¹:s gränsvärde för god status avseende bly på samtliga stationer. Enligt rapporten kan halten kadmium, krom, koppar, kvicksilver, nickel och bly anses

---

¹ Baltic Marine Environment Protection Commission

vara låg. Detta gäller med undantag för kopparhalter i Lagunen och på station *Dockan inre*. Högst belastning av metaller i blåmussla fanns i inre delen av Dockan där höga till mycket höga halter av båtbottnfärgskomponenterna koppar och zink påträffades.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Förslaget har utarbetats av Birgitta Gisby, projektledare på miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen